

Jaunās ražas gaidās...

Foto - E. Gabranovs

Pretī pavasarim! Tilžas pagasta kultūras pasākumu organizatore Daiga Lukjanova atgādina, ka Meteņus Tilžā svin jau piekto gadu: "Zimīgi, ka dienā, kad svinam Meteņdienu, uzlabojas laika apstākļi." Un patiesi svētdien pasākuma dalībniekiem uzspīdēja saulīte...

Edgars Gabranovs

Svētdien Tilžā pulcējās folkloras kopas, etnogrāfiskie ansambļi un deju kolektīvi, lai dotos maskotā gājienā "Satikšanās senajā gadu mijā" pretim pavasarim. Jāsecina, ka Meteņu svinības mūspusē turpināsies līdz pat februāra beigām.

Meteņi jeb Meteņdiens ir vieni no latviešu gadskārtu svētkiem, kurus tradicionāli svin februārī - tas ir nosacīts viduspunkts starp Ziemassvētkiem un Lieldienām jeb ziemas un pavasara saulgriežiem. Tilžas pagasta kultūras pasākumu organizatore Daiga Lukjanova zina stāstīt, ka senie latvieši ap februāra vidu svinēja Jauno gadu. "Tie paši Meteņi vien ir," viņa atgādina. Pirms pasākuma kultūras darba organizatore atklāja, ka Tilžā uzstāsies pieci etnogrāfiskie ansambļi ar tradicionālajām dziesmām un izdarībām, kas raksturīgas Meteņiem: "Neizpaliks ziemas spēkošanās ar pavasari, cilpu

mešana, skriešana ar ragaviņām, spēka putra un daudz kas cits." Tautā, vai jaunieši un pieaugušie pārzina mūsu senču tradīcijas, D.Lukjanova atjokoja, ka mēs šūpojāmies šurpu turpu: "Mums daudz kas ir sajucis kopā. Piemēram, vasaras saulgrieži - 23. un 24.jūnijs. Nu nav 23.jūnijā vasaras saulgrieži. Arī Ziemassvētki... Vecās tradīcijas veidojās taču pirms kristietības." Provocēta ar jautājumu, vai nereti jūtas kā pagāns, kultūras darbiniece neslēpa, ka 'jā': "Man baznīca fascinē kā arhitektūras objekts." Tāpat viņa ir pārliecināta, ka digitālā pasaule mūs visus beidz nost, tāpēc aicina vairāk kustēties un aktīvi atpūsties brīvā dabā.

Briežuciema pagasta kultūras darba organizatore Zita Mežale piekrit kolēģei Daigai, ka tradīcijas dzīvos tikai tad, ja mēs paši būsim aktīvi. Viņa pavēstīja, ka Tilžā ieradusies kā briedis no Briežuciema. Lūgta atklāt, par ko sapņo Briežuciemā, viņa atgādina, ka pavasara gaidīšanas laikā jādama

par jauno ražu: "Gaidām jaunus briedēnus. Kādas prognozes? Būs!" Tilžēniešus ar savdabīgām maskām un jestrām izdarībām pārsteidza Ilzeskalna pagasta tautas nama folkloras kopa. Ilzeskalna pagasta tautas nama vadītāja Anna Višķere sprieda, ka šobrīd ir labvēlīgs laiks, lai liktu pamatus nākotnes sapņu īstenošanai: "Diemžēl mūsdienās daudz kas aiziet secen, jo, svinot gadskārtu svētkus, nereti paņemam kaut ko no vizuālā, bet izpaliek pamatojums, kāpēc šāda tradīcija mūsu senčiem bijusi tik svarīga un nozīmīga. Kāda ir recepte, lai situāciju mainītu? Jācenšas iesaistīt bērnus un jauniešus šādās aktivitātēs, turklāt stāstot, kāpēc mēs to darām. Kā paskaidrot trīsgadīgam bērnam, kas ir Meteņi? Teiktu, ka vasarā ēdam daudz ko garšīgu, dārzā izaudzētu. Lai tas izaugtu, šī ir diena, kad veicam dažādus rituālus."

Zemkopības ministrs apmeklēs Balvu

13.februārī plkst. 13.00 Balvu novada pašvaldības Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centra lielajā zālē (Vidzemes ielā 2b, Balvos, ieeja no pagalma puses) ikviens interesents tiek aicināts tikties ar Latvijas Republikas zemkopības ministru Kasparu Gerhardu.

Meža nozares seminārs Gulbenē

13.februārī Vecgulbenes muižā notiks seminārs par meža nozares aktualitātēm. Ņemot vērā pēdējo gadu koksnes tirgus svārstības un laika apstākļu ekstrēmumus, kas ietekmē gan mežsaimniecību, gan koksnes pārstrādes nozares, eksperti sniegs padomus meža apsaimniekošanā un skaidros koksnes

tirgus svārstību iemeslus.

Mežsaimniecība un koksnes pārstrāde ir ilgtermiņa plānošanas nozares, kurām ir nemitīgi jāiet līdzī laikam un jāspēj radīt produkti, kas mūsu ikdienā personīgā, novada, reģiona un pat globālā līmenī ir nepieciešami. Attīstībai ir svarīga prognozējama normatīvā vide un resursu pieejamība. Nenoliedzami, mežsaimniecību un kokrūpniecību ietekmē gan laika apstākļi, gan globālie procesi. Nozarē strādājošiem ir svarīgi sekot līdzi gan tam, kas notiek paša mežā, gan tam, kas notiek valstīs, ar kurām mums ir vienots tirgus. Pāris gadu laikā Vācijas mežsaimniecība no stabilas nozares kļuva par krīzes epicentru, kuras sakārtošanai valsts tērē milzu naudas

Īsziņas

summas, un mizgraužu apēstās egles ir pārpludinājušas koksnes tirgu visā Eiropā. Tas ir viens piemērs tam, cik daudzi faktori var izmainīt situāciju pat tādās stabilās nozarēs kā mežsaimniecība un kokrūpniecība.

Dienas kārtībā: plkst. 12.00 aktualitātes meža īpašniekiem. A.Muižnieks, Latvijas Meža īpašnieku biedrība. Plkst. 12.40 egļu astoņzobu mizgrauzis - drauds egļu audzēm. Dr.biol. A.Šmits, Latvijas Valsts mežzinātnes institūts SILAVA. Plkst. 13.30 situācija koksnes tirgos: vietējie un globālie izaicinājumi. K.Klauss, Latvijas Kokrūpniecības federācija. Plkst. 14.10 diskusija un 14.50 nobeigums. Vairāk informācijas par tālr. 29421875, Aiga Grasmāne.

Vārds žurnālistam

Irēna Tušinska

Piektdien aizvadīta Balvu novada "Jauniešu gada balva 2019" ceremonija, kurā kārtējo reizi pārliecinājos, cik daudz mums ir gudru, talantīgu un perspektīvu jauniešu. Balvu bija pelnījis ikviens nominants, tomēr saņēma tikai daži. Šī iemesla dēļ vienmēr jūtu līdzīgu žūrijai, kurai jāizvēlas labākie no labākajiem.

Jāteic, katru gadu ar nepacietību gaidu šo sirsnīgo pasākumu, kura sagatavošanā milzīgu darbu iegulda Balvu Bērnu un jauniešu centra komanda. Viņi ir tie neredzamie rūķi, kuri skrien, meklē, sarunā, izgatavo, lai beigās izdots lielisks pasākums, kas sniedz prieku ne tikai nominētajiem jauniešiem, bet visiem klātesošajiem – vecākiem, skolotājiem, pašpārvaldes pārstāvjiem un arī mums – žurnālistiem. Tāpēc šoreiz gribu teikt milzīgu paldies jauniešu centra komandai un brīvprātīgajiem jauniešiem par ieguldīto darbu, negulētajām naktīm, zaudētajām nervu šūnām un to, ka viņi nekad neatsaka palīdzību. Paldies par jūsu degsmi, dzīvesprieku un vēmi padarīt jauniešu dzīvi mūsu novadā pēc iespējas interesantāku un saturīgāku.

Latvijā

Latvija zaudē sniega krabju zvejas lietā. Eiropas Savienības Vispārējā tiesa noraidījusi Latvijas prasību attiecībā uz zvejas tiesību aizstāvību sniega krabju zvejas lietā. Latvija bija lūgusi atcelt Eiropas Komisijas 2018.gada 12.marta vēstuli, kurā šī iestāde formulēja nostāju par Latvijas aicinājumu veikt darbības ES zvejas tiesību un interešu aizstāvībai Svalbāras zvejas apgabalā Norvēģijā. Tiesas lēmumā norādīts, ka EK darijusi visu, kas ir tās spēkos, lai strīdam ar Norvēģiju sniega krabju jautājumā rastu piemērotu un nekonfrontējošu divpusēju risinājumu. Tiesas lēmums arī paredz, ka Latvijai jāsedz tiesāšanās izdevumi, kā arī jāatlīdzina EK tiesāšanās izdevumi. Norvēģijas varas iestādes 2017.gada janvāra sākumā arestēja Latvijas uzņēmumam SIA "North Star LTD" piederošu zvejas kuģi "Senator", kas atbilstoši iepriekš noslēgtiem līgumiem zvejoja sniega krabjus Svalbāras (Špicbergenas) ūdeņos.

Janvāra beigās gripas intensitāte samazinājusies. Gripas intensitāte janvāra pēdējā nedēļā samazinājusies līdz 80 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju, savukārt slimnīcās ievietoto skaits sarucis līdz 78 pacientiem. No 78 stacionētajiem pacientiem janvāra pēdējā nedēļā 22 konstatēti arī gripas izraisīta pneimoniya. Savukārt stacionēto skaits bijis 98 pacienti, no kuriem 21 noteikta arī pneimoniya. Par slimnīcās ievietotiem gripas pacientiem janvāra pēdējā nedēļā ziņojušas septiņas no desmit administratīvajām teritorijām - izņēmumi bijuši tikai Gulbenē, Jelgavā un Jūrmalā. Janvāra pēdējā nedēļā nav konstatēti ar gripu saistīti nāves gadījumi, lai gan kopš sezonas sākuma tā laupījusi 13 cilvēku dzīvības.

Ar privātu lidmašīnu no Ķīnas Rīgā ielidojuši astoņi cilvēki. Starptautiskajā lidostā "Rīga" otrdienas vakarā nolaidusies privāta lidmašīna no Ķīnas, tās pasažieri un apkalpes locekļi pārākšņojuši Latvijā un trešdienas rītā aizlidojuši. Aizlidojušie cilvēki Rīgā pakļauti preventīviem pasākumiem koronavīrusa draudu dēļ. Jau ziņots, ka ANO Pasaules Veselības organizācija (PVO) 30.janvārī izsludināja starptautisko ārkārtas situāciju saistībā ar jaunā koronavīrusa infekcijas uzliesmojumu Ķīnā. Jaunā koronavīrusa (2019-nCoV) gadījumi ir apstiprināti vairāk nekā 20 valstīs. Nekādi aizliegumi attiecībā uz ceļošanu koronavīrusa draudu dēļ Latvijā nav ieviesti, tomēr robežsardze īsteno preventīvus pasākumus.

Rosina Saulkrastiem piešķirt kūrortpilsētas statusu. Ceturtdien Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) un Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas locekļu klātienē konsultācijās par Saulkrastu novada izveidi tika izteikts ierosinājums Saulkrastiem noteikt kūrortpilsētas statusu. Jau ziņots, ka Limbažu un Sējas novadu deputāti, kā arī iedzīvotāji aktīvi iebilda pret Saulkrastu novada izveidi un aicināja to neveidot pret iedzīvotāju gribu. Šādu aicinājumu klātienē konsultācijās izteica Limbažu novada priekšsēdētājs Didzis Zemmers (ZZS), kas izpelnījās skaļas iedzīvotāju ovācijas.

(Ziņas no www.tvnet.lv)

Septiņdesmit fakti

"Vadugunij" - 70

1. 1950.gada 5.martā iznāca pirmais laikraksta "Balvu Taisnība" numurs, kuru gandrīz gadu iespieda Viļakā. **2.** Tā kā jaunajai avīzei redaktors nebija nozīmēts, pirmos numurus parakstīja Abrenes centrā iznākušā laikraksta "Latgales Zemnieks" darbinieki Arnolds Cīrulis, Jezups Laganovskis un Pēteris Gaigalietis. **3.** 1950.gada septembrī par "Balvu Taisnības" pirmo redaktoru kļuva Pēteris Bāliņš. **4.** 1952.gada 12.novembrī par redaktori kļuva Alise Kacēna. **5.** 1953.gadā "Balvu Taisnība" iznāk uz vienas lapas trīs reizes nedēļā. **6.** Pirmo reizi "Balvu Taisnība" uz 4 lappusēm iznāca 14.februārī. **7.** 1955.gada maijā par "Balvu Taisnības" redaktoru kļuva Valdis Bajārs. **8.** 1956.gada 1.maija numurs ir īpašs, jo pirmo reizi laikraksta pastāvēšanas vēsturē "Balvu Taisnība" ir krāsaina – zila. **9.** 1957.gadā "Balvu Taisnība" maksā 10 kapeikas. **10.** 1958.gadā "Balvu Taisnība" informē, ka sagatavoti jauni satiksmes noteikumi, kas paredz: vieglās automašīnas uz republikas šosejām un pārējiem ārpilsētas ceļiem varēs braukt ar ātrumu 60 km stundā, bet smagās mašīnas un autobusi – ar 50 km stundā.

* Turpinājums sekos...

Pirmais numurs. Visi laikraksta iesējumi atrodami Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

Seminārs reģionālo laikrakstu darbiniekiem Tukumā

Neatsverama loma informatīvā kara laikā

Maruta Sprudzāne

Reģionālo laikrakstu darbinieki devās uz Tukumu, lai piedalītos mācību seminārā "Praktiski padomi un pieredze reģionālo mediju redakcijas darbā". Semināru ar ASV vēstniecības atbalstu organizēja Latvijas Žurnālistu asociācija. To apmeklēja arī Ziemeļlatgales reģionālā izdevuma "Vaduguns" žurnālistes un redaktors.

No rokas – mutē

Semināru atklāja mājas saimniece – laikraksta "Neatkarīgās Tukuma Ziņas" (NTZ) redaktore Ivonna Plaude, sniedzot informāciju, kāda ir pašreizējā situācija reģionālo mediju ikdienas darbā, un daloties pieredzē savā medija veidošanā. Sen nav noslēpums, ka šie neatkarīgie izdevumi dzīvo *no rokas mutē* un to pastāvēšana ir nopietni apdraudēta. "NTZ" ir viens no 32 neatkarīgajiem Latvijas reģionu medijiem, kas tirāžas apjoma un mazumtirdzniecībā pārdoto eksemplāru ziņā ar vidējo tirāžu 3600 eksemplāriem ierindojas trešajā vietā. "NTZ" iznāk divas reizes nedēļā uz 36 lappusēm A3 formātā. "Tā žurnālistiem ir nenormāla ražošanas, jo nedēļā katram jāsaraksta 30 slejas," atklāja redaktore. Apjoms un darba tempi jāiztur visām reģionālo avīžu redakcijām.

Tirāžas neizbēgami sārūk visiem izdevumiem, un tas ietekmē laikrakstu ekonomisko situāciju. Medijiem arvien nopietnāks kļūst jautājums, kā ietekmēt auditoriju, kura tik daudz laika pavada, sēžot un klikšķinoties interneta portālos? I.Plaudes secinājums, ka arī drukātā prese spēj strādāt vai visās iespējamajās platformās, taču diemžēl tas nedod iespēju nopelnīt. Taču drukātās preses izdošana Latvijā nostādīta uzņēmējdarbības pozīcijās, un arī reģionālajām avīžu redakcijām jāspēj savu darbu organizēt atbilstoši tās prasībām.

Vai politiķi sapratīs un atbalstīs

Vai var cerēt uz politiķu sapratni un atbalstu? Seminārā klāt bija Saeimas Mediju politikas apakškomisijas vadītāja Vita Tērauda. Viņa ir atbildīgā par medijiem politiķu vidū. Deputāte ir atzinusi, ka Latvijā sabiedriskie mediji ir ilgstoši turēti finansiālajā badā un naudas trūkuma dēļ darbojas izdzīvošanas režīmā. Taču to uzdevums ir nodrošināt Latvijas sabiedrību ar kvalitatīvu un daudzveidīgu saturu. Kā uzsvēra "NTZ" redaktore: "Mums ir liela bagātība – milzīgs informācijas apjoms, un caur sava reģiona procesiem varam ietekmēt arī valsts mēroga procesus. Turklāt esam unikāli tajā ziņā, ka vienīgie rakstāmi par tādiem notikumiem un cilvēkiem savos tālajos ciemos un nomalēs, par kuriem nepastāstīs neviens cits visā pasaulē."

Vēl viena reģionālo mediju unikalitāte, pat rota, kā izteicās I.Plaude, ir to neatkarība. Tāpēc jo sāpīgāk apzināties, ka pašvaldības Latvijā turpina kropļot mediju tirgu, izdodot savus informatīvos izdevumus ar nekvalitatīviem, nekritis-

Foto - M.Sprudzāne

Redaktore Ivonna Plaude. "Svarīgi ir pateikt un saprast, ka reģionālie mediji pilda sabiedriskā medija funkciju reģionos. Tiem ir neatsverama loma laikā, kad notiek informatīvais karš un *smadzeņu skalošana*. Mediju pastāvēšanai šis gads ir izšķirošais. Es darišu visu iespējamo, lai varētu pēc tam pastāstīt, kas nogalināja reģionālos medijus," semināra izskaņā teica redaktore.

kiem, sevi slavinošiem materiāliem. Šie izdevumi, sagatavoti un izdoti par budžeta līdzekļiem, mazina neatkarīgo laikrakstu dzīvotspēju reģionos. Spilgts piemērs tam ir "Zemgales Ziņas" Jelgavā, kuru tirāža un gada apgrozījums nav ne tuvu tam, ko pašvaldība tērē "Jelgavas Novada Ziņu" izdošanai, kas iznāk 10 tūkstošu eksemplāros. "Reģionālo mediju kropļošana ir organizēta tendence ar Pašvaldību savienības atbalstu, kas par mūsu budžeta naudu māca pašvaldības, kā apspiest vietējo uzņēmējdarbību," skumji atzina I.Plaude.

Mediju darbības juridiskos aspektus un problēmas, kā arī risinājumus palīdzēja izprast juridiskā biroja "Sorainen" zvērinātie advokāti. Viņi skaidroja informācijas pieejamības aspektus, balstoties uz likumu normām, un kā rīkoties, ja žurnālistiem atsaka vai ierobežo informāciju, kas vajadzīga viņu darbam. Laikrakstu redakciju darbinieki uzdeva jautājumus arī Latvijas mediju padomes valdes loceklim un kultūras ministra padomniekam Jānim Lielpēterim. Viņa uzdevumos ietilpst atbalsta sniegšana mediju vides daudzveidības, medijpratības un mediju vides drošumspējas jomās, kā arī mediju politikas plānošanas dokumentu izstrādē. Žurnālisti izteica konkrētus priekšlikumus neatkarīgo reģionālo mediju darba atbalstam, kas jāvirza apspriešanai un jāiedzīvina praksē.

Kā cīnīties ar viltus ziņām?

Viedokļi

Vēsu prātu pret sensacionāliem virsrakstiem

KLINTA LOČMELE, Komunikācijas zinātnes doktore, Latvijas Universitātes pasniedzēja

Cēsis atklāts konoravīruss – kādā no viltus ziņām speciāli bija samainīti vietām divi burti slimības nosaukumā. Taču šāds virsraksts spēja piesaistīt cilvēku uzmanību un savākt klikšķus, dalīšanos ar to sociālajos medijos. Informācija nav patiesa. Taču cilvēki satraucas. Kam no tā labums? Viltus ziņu lapas īpašniekam! Jo vairāk klikšķu uz satraucošā virsraksta aizved uz šādu speciāli izveidotu mājaslapu, jo vairāk ienākumu no tajā publicētās reklāmas. It kā vienkārši, taču – tūkstoši cilvēku joprojām uz šiem trikiem uzķeras. Kāpēc tā? Sociālo mediju būtība ir dalīties ar emocijām. Ne velti tur ir izveidota iespēja kā reakciju uz redzēto ātri nospiegt 'sirsniņu' vai 'īkšķīti', ja redzētais patīk, vai izvēlēties emocijikonu ar bēdīgu smaidiņu, ja

tas izraisa skumjas. Turklāt viltus ziņu nosaukumi nereti sākas ar vārdiem "Tu neticēsi, kas notika", "Sensacionāli jaunumi par...". Un cilvēka ziņkārīgā daba ņem virsrakstu uzzināt, kas tad ir noticis. Tāpēc viltus ziņu autoriem atliek tikai izdomāt pēc iespējas traģiskākas tēmas, kas cilvēkus satrauks. Piemēram, lidmašīnas katastrofa Latvijā, vēl viena lielveikala jumta iebrukšana, bīstamas slimības – šie un citi izdomājumi viegli kalpo par āķi cilvēku uzmanības notveršanai. Tāpat arī informācija par it kā drūmo nākotnes perspektīvu, kas lētticīgos brīdina, ka tiks samazinātas pensijas, slēgti visi valsts bērnudārzi, noteikts obligātais militārais dienests utt. Šie apgalvojumi nav patiesi! Taču, tos publicējot internetā, atrodas kādi, kas tiem viegli notic un dalās ar šiem meliem, jo nepārbauda informācijas avotu.

Nereti cilvēkiem jautājot, kur viņi kaut ko ir izlasījuši, atbilde skan: "Nu, kā – internetā!" Taču internets kā tāds pacieš teju visu, kas nepārkāpj normatīvos aktus. Katru publikāciju pārbaudīt nav iespējams, taču, pirms sajust un dalīties ar ziņu, ka, piemēram, miris kāds pasaulslavens aktieris (piemēram, pirms kāda laika nepatiesi bija rakstīts par iemīļotā komiķa – Mīstera Bīna atveidotāja – nāvi), vispirms ir vērts paskatīties uz vietnes adresi, kas šo informāciju publicējusi. Vai tas ir uzticams ziņu portāls? Piemēram, delfi.lv, lsm.lv, diena.lv? Vai arī tā ir kāda interneta lapa ar neparastu nosaukumu, piemēram, aumystests.net? Vai par šādu it kā svarīgu jaunumu ziņu arī radio, televīzijā? Ja nē, tad, visticamāk, informācija ir speciāli izveidota tā, lai cilvēki klikšķinātu uz tās virsraksta un nonāktu viltus ziņu mājaslapā. 2017.gadā Kultūras ministrijas veiktais Latvijas iedzīvotāju medijpratības pētījums liecināja, ka puse no respondentiem

uzskata, ja informācija ir publicēta vai izskanējusi medijos, tad tā ir uzticama. Taču pats publicēšanas fakts vēl neko neliecina. Internetā izveidot lapu var jebkurš – arī tādi cilvēki, kas nestrādā pēc žurnālistikas standartiem, bet tieši otrādi – manipulē ar informāciju. Tāpēc vienmēr jāpārbauda informācijas avots.

2019.gada rudenī kopā ar ar Latvijas Universitātes kolēģiem projekta "Latvijas mediju ekoloģija: Ceturtās industriālās revolūcijas izraisīto pārmaiņu analīze" aptaujas ietvaros jautājām iedzīvotājiem, vai viņi prot atpazīt, kura informācija medijos ir uzticama un kura tendencioza vai safabricēta. 2017.gada Kultūras ministrijas pētījumā tādu pašvērtējumu par sevi sniedza 40%, 2019.gadā – 51% aptaujāto. Tas gan ir tikai pašvērtējums – varbūt realitātē kāds, kurš to atzīmējis, ir cītīgākais viltus ziņu šerots. Vai arī otrādi – kāds, kurš savas prasmes novērtējis kritiskāk, ļoti labi orientējas informācijas telpā. No 27% uz 9% ir samazinājies to cilvēku skaits, kas nav domājuši, vai prot atpazīt, kura informācija medijos ir uzticama un kura - tendencioza vai safabricēta. Tāpat arī, salīdzinot ar 2017.gadu, nemainīgi 11% respondentu atzīst, ka viņiem trūkst zināšanu, lai identificētu, kura informācija ir uzticama un kura - tendencioza vai safabricēta. 29% norāda, ka reizēm ir gadījies noticēt tendenciozai vai safabricētai informācijai, to saprotot tikai vēlāk. Kā ir ar jums, lasītāj? Kuru no šī aptaujas jautājuma atbildēm jūs izvēlētos? Nav jākaunas atzīt, ka medijpratību nepieciešams uzlabot. Medijpratība ir prasme, kas jāattīsta visa mūža garumā. Arī man. Ikvienam.

Viltus ziņu ierobežošana ir ļoti sarežģīts jautājums. Dzīvojam demokrātiskā iekārtā un baudām iespēju iegūt informāciju bez cenzū-

ras, iepazīties ar dažādiem viedokļiem, ne tikai vienu valdības akceptēto *taisnību*, kā tas bija padomju gados. Un tā ir liela vērtība! Brīva prese, brīvi mediji. Taču ir cilvēki – viltus ziņu autori, kas vārda brīvību izmanto nekrietniem nolūkiem. Nesen policija par nacionālā naida kurināšanu aizturējusi vienu no viltus ziņu izplatītājiem. Valsts iestādes šobrīd strādā, lai pilnveidotu tiesību aktus. Taču nav "patiesības ministrijas", kas nokontrolēs katru rakstīto / izteikto teikumu. Tā notiek tikai totalitārā režīma valstīs un tas nav savienojams ar demokrātijas principiem. Kamēr netiek nodarīts nopietns kaitējums sabiedrības mieram un drošībai, tikmēr informācijas avotu saukt pie atbildības nav iespējams. Piemēram, jūs nejausi sajaucaat datumus un Facebook ierakstāt, ka pasākums parkā notiks nedēļu ātrāk, un piebilstat, ka grupa, kas uzstāsies, jums nav sirdij tuva. Vai jūs gribētu, lai jūs soda par viedokļa izteikšanu un maldināšanu (nepareiza koncerta datuma ierakstīšanu)? Diez vai. Tā ir tā šaurā vārda brīvības robeža. Arī žurnālisti, ātrā tempā vācot informāciju, var kļūdīties. Tiesa, pēc tam publicē informācijas labojumu. Jāņem arī vērā, ka internets ir globāls fenomens. Lai kaut ko mainītu tā regulējumā, ir jāsadarbjas visai Eiropas Savienībai kopā. Jau šobrīd lielās platformas (Facebook, Google, Twitter u.c.) ir apņēmušās īstenot labās prakses kodeksu dezinformācijas novēršanai. Sociālais medijs Twitter nesēn paziņoja, ka ierobežos maldinoša satura izplatīšanu (īpaši marķēs vai pat dzēsīs ierakstus, kas ietver video viltojumus). Taču galvenais, ko varam darīt mēs katrs – rūpīgi izvērtēt to, kas lasīts vai redzēts. Kas to raksta? Vai tā varētu būt patiesība? Kam tas varētu būt izdevīgi? Ko par to raksta citi mediji? Jeb vēsu prātu un pārdomāti peldēt informācijas jūrā.

Visbīstamāk, ja to dara apzināti

LAURIS BARANOVSKIS, balvenietis, politologs

Šī brīža situāciju ar viltus ziņām vērtējot globālāk, uzskatu, ka tās Latvijai ir ļoti liels drauds. It īpaši ņemot vērā to, ka atrodamiem kaimiņos ne pārāk draudzīgai lielvalstij – Krievijai. Piemēram, pierobežā cilvēki dzīvo pavisam citā informatīvajā telpā. Tas rada pamatu bažām, ka Krievija to var izmantot saviem mērķiem, ko tā, manuprāt, šobrīd arī jau dara. Tādēļ bija prieks uzzināt, ka Viļakas novada Aizpurves ciemā, lai stiprinātu informatīvo telpu, uzbūvēts jauns apraides masts.

Tādējādi, vismaz daļēji, notiek centieni apkarot dezinformāciju. Kas attiecas uz to, kā cīnīties ar viltus ziņām, man uz šo jautājumu patiešām nav atbildes. Ir apsveicami, ka, piemēram, Baltijas pētnieciskās žurnālistikas centrs "Re:Baltica" daudz dara, lai šādas viltus ziņas atmaskotu. Uzskatu, ka par viltus ziņu tīrīšanu jābūt arī stingrākiem sodiem. Kā zināms, ir viens personāžs, kurš savulaik izplatīja ziņas par lielveikala "Alfa" sabrukšanu Rīgā, tādējādi par nepatiesu ziņu sagatavošanu un publicēšanu trīs mēnešus pavadot cietumā. Savukārt tagad pret šo pašu cilvēku par nacionālā un etniskā naida izraisīšanu internetā un nepatiesu ziņu izplatīšanu saistībā ar Ķīnas koronavīrusu atkal ierosināts kriminālprocess. Jācer, ka viņam par šādiem nodarījumiem piespriedīs reālu brīvības atņemšanu.

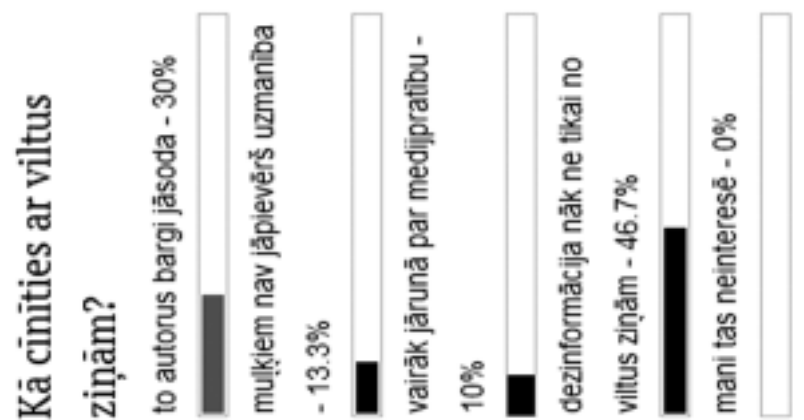
Atklāti runājot, sākotnēji, kad parādījās viltus ziņu fenomēns, tam nepievērsu lielu uzmanību. Tagad gan rūpīgi izvērtēju publicēto ziņu avotu un to, cik ticama ir konkrētā ziņa. Ļoti iespējams, kādā no reizēm arī pats esmu kļuvis par viltus ziņu upuri, pats to nemaz neapzinoties. Piemēram, jau pirms vairākiem gadiem es un arī liela daļa pārējās Latvijas sabiedrības uzķērās uz viltus ziņu par meteorīta nokrišanu Latvijā, ko ļoti plaši atspoguļoja arī Latvijas mediji. Tomēr tā izrādījās sakaru operatora "Tele2" reklāmas kampaņa. Protams, tagad to atceros ar smaidu sejā, bet šis notikums parāda, cik viegli ir manipulēt ar

cilvēku prātiem, sagatavojot profesionālu kampaņu. Tādēļ atkārtoti uzsveru, ka nepieciešams rūpīgi vērtēt informācijas avotu. Ja par to nav galējās pārliecības, jāmeklē līdzīgas ziņas alternatīvos informācijas avotos. Parasti gan viltus ziņas ir ļoti uzkrītošas un šokējošas, tādējādi uzreiz sniedzot pamatu šaubīties par to patiesumu. Jāteic, sociālajā tīklā "Facebook" esmu pamanījis, ka arī atsevišķi cilvēki no mana draugu loka dalās ar viltus ziņām. Pieļauju, ka šādas rīcības iemesls ir nezināšana par šīs sērgas straujo attīstību, neizglītība un zema medijpratība. Visbīstamāk ir, ja to dara apzināti. Nešaubos, ka šādu ziņu izplatībā savu pirkstu

pielikušas arī dažas mūsu kaimiņvalstis, bet to dara arī mūsu pašu pilsoņi. Jo šokējošāks ziņas virsraksts, jo vairāk ar ziņu dalās. Vismaz daļā gadījumu tas ir business, bet šādu ziņu autorus jāizolē no sabiedrības. Pretējā gadījumā par viņu radīto dezinformāciju mūsu valstij kādā no brīžiem var nākties arī smagi samaksāt. Citādāk ir ar cilvēkiem, kuri ar viltus ziņām dalās savas nezināšanas dēļ. Es viņus nenosodu, bet ieteiktu ļoti rūpīgi sekot tam, kādu informāciju pārpublicējat. Kopumā medijiem lielā mērā uzticos. Tomēr uzsveru - esat uzmanīgi, ar kādām ziņām dalāties!

Viedokļus uzskatīja Ingrida Zinkovska un Artūrs Ločmelis

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Par Eko programmu skolās

Kā iedegt zaļo domāšanu bērniem

Izsludinot ārkārtas stāvokli klimata jomā, Eiropas Savienība uzņemas līdzi 2050.gadam kļūt par pasaulē pirmo klimata neitrālo kontinentu, kas ir mūsdienu lielākais izaicinājums un izaugsme. Eiropas Zaļā kursa mērķis ir aizsargāt un saglabāt Eiropas dabas kapitālu, kā arī aizsargāt cilvēku veselību un labklājību. Ar ko sākt?

Viens no populārākajiem vides izglītības modeļiem pasaulē ir Ekoskolu programma. Šī programma veicina izpratni par vidi, saistot to ar mācību priekšmetiem, veido attieksmi un vērtības, interesi par vidi un līdz ar to arī vēlmi rīkoties, veicinot kopējo vides apziņas attīstību visā sabiedrībā. Ekoskolu kustībā iesaistījušies arī Balvu novada Stacijas pamatskola. Vairāk par to stāsta skolas direktore RUTA BUKŠA.

Kādi uzdevumi saistoši izglītības iestādei, īstenojot Eko programmu?

Īstenojot Eko programmu, katrai mācību iestādei jāizpilda 7 programmas pamatelementi: jāizveido Ekopadome, jāveic skolas vides novērtējums, jāizstrādā Vides rīcības plāns, jāizstrādā Vides kodekss, visā darbībā pašiem jāveic pārraudzība un izvērtēšana, aktivitātēm jāsaistās ar mācību procesu, programmā jāiesaista visa skola un apkārtējā sabiedrība.

Kas ir šīs programmas pamats?

Ekoskolu programmas būtisks pamats ir koncentrēts darbs ar aktuālu vides tematiku. Katru gadu Ekoskolu programmā iesaistītajai skolai ir jāizvēlas kāds no tematiem, ar kuru visa gada garumā tiek strādāts pastiprināti, mēģinot attiecīgās vides problemātikas apzināšanā un problēmu risinājumu meklējumos iesaistīt iespējami plašāku skolas un sabiedrības daļu. Latvijā skolas katru gadu var izvēlēties savu galveno tēmu. Šobrīd Latvijā Ekoskolas var izvēlēties šādas tēmas: atkritumi, ūdens, enerģija, vide un veselīgs dzīvesveids, transports, skolas apkārtne, klimata pārmaiņas, meži, pārtika, bioloģiskā daudzveidība.

Kāda ir Stacijas pamatskolas dalība Eko programmā?

Stacijas pamatskola jau 4.gadu saņem Zaļo Ekoskolu karogu. Uz apbalvošanas ceremoniju Rīgā ar interesi katru gadu dodas aktīvākie skolas jaunieši, piedalās aktivitātēs, uzzina ko jaunu par vides problēmām, diskutē par to, ko varam paveikt savās skolās. Interesantākais, ko gaida Ekoskolu aktīvistu, tie ir vasaras un ziemas forumi, kuros uz trīs diennaktīm kopā tiek vairāk nekā simts skolēnu un pedagogu, kuri

iedegas par vides problēmām.

Katru gadu novembra mēnesī tiek realizēta Ekoskolu starptautiska iniciatīva, kurā piedalās vairāk nekā desmit miljoni skolēnu visā pasaulē, organizējot pasākumus, kuros jaunieši aktualizē jautājumus par videi draudzīgu dzīvesveidu, kā arī iesaista pasākumos sabiedrību. Kopīgā 2019.gada tēma – “Par nākotni bez klimata krīzes”. Šī gada Rīcības dienas ir veltītas klimata krīzes tēmai. Katastrofālas klimata pārmaiņas, par kādām brīdina zinātnieki, ir iespējams novērst. Tas ir atkarīgs no mūsu izvēlēm un radītā CO2 piesārņojuma.

Stacijas pamatskolas 7.-9.klašu skolēni sociālo zinību stundās vairāk mācījās par klimata pārmaiņām - cēloņiem un sekām, diskutēja par to, kā mēs katrs ar savu ikdienišķo rīcību ietekmējam šos globālos procesus. Skolas aktīvākās jauniešas izgatavoja īpašus dekoratīvos šķīvjus – izrotāja vienreizējos plastmasas šķīvjus ar saukli “Neēd no manis!”. Šķīvjus kā izglītojošu materiālu izdalīja Balvu pilsētas iestādēs, aicinot ikvienu atteikties gan darba, gan ģimenes pasākumos no vienreizējiem plastmasas traukiem, jo tieši plastmasas piesārņojums pasaulē aizvien vairāk palielinās, kas savukārt ir viens no klimata pārmaiņu ietekmētājiem.

Katru rudenī skolā organizē tradicionālo rudens Ekotirdiņu “Pērkam un pārdodam atbildīgi!”. Tas izpaužas tā, ka tirgojam tikai veselīgus, pašražotus naškus, domājam, kā būt tirgotājam un pircējam, kas nelieto plastmasas iepakojumu vai traukus. Skolēni jau pamazām pieraduši, ka klašu pasākumos nelieto vienreizējos plastmasas traukus. Ikdienā šķīrojām makulatūru - katrā klasē ir īpaša kaste, kur liekam izlietoto papīru, lai pēc tam to nodotu pārstrādei. Skolā ir īpašas kastes PET pudeļu atšķīrošanai un izlietoto bateriju uzkrāšanai.

Cik grūti vai viegli lauzt stereotipus un ieradumus?

-Kāds varbūt skeptiski nodomā,- ko tad mēs varam līdzēt - problēmas ir tik globālas, lielas un tālas no mūsu lauku ikdienas. Grūti lauzt stereotipus un ieradumus. Jaunākā paaudze jāmāca dzīvot savādāk, lai mēs nenoslīktu paši savā atkritumu jūrā, lai neiznīcinātu dzīvo sev apkārt, lai rūpētos ne tikai par savu labklājību, bet arī par to vidi, kur dzīvos

Neēd no manis! Lai cīnītos pret plastmasas piesārņojumu, kas ir viens no klimata pārmaiņu ietekmētājiem, Stacijas pamatskolas aktīvākās jauniešas izgatavoja īpašus dekoratīvos šķīvjus, izrotājot tos ar saukli “Neēd no manis!”, un kā izglītojošu materiālu izdalīja iestādēs un uz ielas garām-gājējiem. Stacijas pamatskolā jau sen nelieto plastmasas traukus. Eiropas Savienībā tos paredzēts aizliegt ražot ar 2021.gadu.

nākamās paaudzes. Lielās lietas sākas ar mazajiem darbiņiem - paceltu papīru ceļmalā, pareizā konteinerā iemestu PET pudeli, pārtikas neizniekošanu utt. Ja kāds no bērniem pamācīs arī savus vecākus vai vecvecākus uz kādu videi pozitīvu rīcību, iespējams, mainīsies domāšana visā ģimenē. Vismaz tā bija ar mums, kad dēls, esot 3.klases skolēns, aizrādīja, ka mēs mājās nemaz nešķīrojām atkritumus... Pateicoties viņa pirmajai skolotājai Gunitai Pugejai, aizsākās zaļā domāšana Stacijas skolā un noteikti vairākās skolēnu ģimenēs.

Ekoskolu programmas simbols ir Zaļā karoga balva. Pašlaik Ekoskolu programmā iesaistītas vairāk kā 51 000 skolu visā pasaulē, Latvijā tās ir gandrīz 200 izglītības iestādes, sākot no pirmsskolām līdz par augstskolām.

Medības

Pierobežā nomedī sešus vilkus

Uzkritot sniegam, veiksmīgas vilku medības sestdien pierobežā izdevušās mūspuses medniekiem - medību kolektīva “Medņeva” teritorijā ielenkti un nomedīti seši plēsēji. Vilku medību tēmai pierobežā, kā arī baltajam alnim, kas manīts Viļakas pusē, aktīvi pievērsušies arī sociālo tīklu lietotāji.

Mednieki ne reizi vien sūdzējušies par vilkiem, kas pierobežā trenkā un saplosa stirnas un citus meža dzīvniekus, aiznes arī pa kādam sunim un uzbrūk aītām. Pelēču medību sezona sākas jau jūlija vidū, bet nomedīt gudro un viltīgo dzīvnieku, kad apkārt vēl zeļ un zaļo zāle, krūmiem nav nobirušas lapas, ir sarežģīti, tādēļ ļoti tiek gaidīts sniegs. Izņēmums nebija arī pagājušās nedēļas nogale, kad beidzot arī Ziemeļlatgalē uzkrīta sniegs.

Sestdien mednieki bija kājās jau no agra rīta. Mednieks JĀNIS ŠAKINS no Šķilbēnu mednieku kolektīva stāsta: “Vilku pēdas meklēju vai piecas dienas. Sestdien jau no sešiem rītā. Vilki vienā vietā nesēž, pa nakti aizstaigā lielus attālumus. Svētdien, piemēram, no Silakroga bija atnākuši līdz pašiem Šķilbēniem, bet beigās uz tūruma pēdas pazuda, jo nebija sniega. Sestdien apbraucu Stompaku galu, bet pēdas nemanīja. Braucot uz pierobežu, ieraudzīju, ka mežā, kas ir Medņevas medību kolektīva objekts, iekliduši seši vilki. No mūsu tūrumiem stirnas patrenkājuši un

salīdusi mežā gulēt.”

Arī Medņevas kolektīva vadītājs PĒTERIS PRAVS sestdienas rītā bija izbraucis skatīties pēdas, tikai uz citu pusi. Kad kolektīvu vadītāji sazinājās, tika dots laiks sapulcēties medniekiem. Ap pulksten 12 uz Vientuļu ceļa savācās vairāki desmiti mednieku no dažādiem kolektīviem, izrunāja, kā pareizi izvietoties medniekiem, kā dzinējiem. Medībās piedalījās arī Valsts meža dienesta inspektors Igors Pozņakovs. Medniekiem paveicās nomedīt visus sešus ielenktos pelēkus.

Interneta portālā “Facebook” kāds komentējis, ka nomedīt sešus vilkus tik daudz vīriem - tur nu nebūtu, ar ko lielīties. Ilggadējais pieredzējušais mednieks P.Pravs teikto atspēko: “Vilku medības ir nopietnas medības, ne velti tās neizdodas jaunajiem medniekiem. Te vajadzīga pieredze un zināšanas.” Kolektīva vadītājs piebilst, ka no sešiem nomedītajiem vilkiem četras ir vilku mātes, kas vilku skaitu pavairotu. Mūspuses mednieki ir pārliecināti, ka pierobežā vilku skaitu varētu samazināt, ja tie neienāktu no Krievijas puses.

Šajā medību sezonā Latvijā kopumā atļauts nomedīt 280 pelēkus. Līdz pagājušās nedēļas beigām pēc Valsts meža dienesta informācijas datiem bija nomedīti 254. Tagad, domājams, klāt nākuši vēl pāris desmiti pelēču, un atļautais vilku skaits drīz būs nomedīts pilnībā, kaut arī vilku medību sezona vēl nebūs beigusies.

Mednieki un viņu trofejas. Sešus pelēkus izdevās nomedīt medniekiem (Jaroslavs Kozlovskis, Andris Kļugers, Edgars Bisters, Igors Terentjevs, Juris Verjanovs, Vasilijš Koguts) no dažādiem medību kolektīviem, pat vienam viesmedniekam no Vācijas.

“Vilku pietiek visās malās,” secina J.Šakins. Vilki mūspusē nomedīti arī vasarā, rudenī, ar piegaudošanu, atklājot dzinējmedības, arī šajās brīvdienās citos kolektīvos. “Tagad drošāka dzīve būs arī baltajam alnim,” secina kāds “Facebook” lietotājs, kurš aplūkojis video, kurā redzams baltais alnis, kas

reti sastopams ne vien Latvijā, bet arī citviet pasaulē. Alni albīnu Viļakas pusē, skrienam pa mežu, aiz viņa arī skrien suns, nofilmējies kāds Kaspars Miezis. Arī P.Pravs redzējis šo alni. “Viņš atnāk arī manās medību platībās. Neteiktu, ka tas ir balts, gaiši pelēks gan,” viņš secina.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Piektdien, 7.februārī, Balvu muižā svinīgā atmosfērā pasākumā "Jauniešu gada balva 2019" apbalvoja pagājušā gada aktīvākos, čaklākos un talantīgākos jaunietis nominācijās "Gada jaunietis vai jauniešu grupa mākslā", "Gada brīvprātīgais", "Gada jaunietis skolā", "Gada jaunietis pagastā", "Gada aktīvākā jauniešu grupa". Nominācijas pasniedza divās vecuma grupās: 13 – 17 gadi un 18 – 25 gadi. Savu favoritu izvēlējās arī sociālā tīkla "Facebook" lietotāju interneta balsojuma dalībnieki, kā arī bankas "Citadele" pārstāvji. Balvu pasniegšanas starplaikos klātesošos priecēja grupas "Santehniķi" un šova "X faktors" dalībnieka, alūksnieša Artūra Pūpola priekšnesumi.

Balvu Valsts ģimnāzijas (BVĢ) audzēknis Ernests Mežals, kurš kopā ar Kristu Maču vadīja "Jauniešu gada balva 2019" pasniegšanas ceremoniju, uzsvēra, ka jau devīto gadu Balvu Bērnu un jauniešu centra (BBJC) darbinieku komandas gads sākas ar šī skaistā pasākuma organizēšanu. Tas jau pārvērties par tradīciju, ko ar nepacietību gaida ne vien paši nominanti, bet arī viņu draugi, radi un skolotāji. Pirmie, kas saņēma šos apbalvojumus tālajā 2011.gadā, jau paguvuši izveidot ģimenes un veiksmīgas karjeras. Viens no viņiem ir arī Andris Bačuks. Nereti šo apbalvojumu gadu gaitā saņēmuši pat vairāki ģimenes locekļi. Piemēram, pirms deviņiem gadiem balvu saņēma šī gada nominantes Anijas Ertmanes māsa. Ernests atgādināja, ka nākamgad Jauniešu gada balvu pasniegs jau desmito reizi un šis pasākums noteikti būs īpašs.

Savukārt Balvu novada domes priekšsēdētājs Aigars Pušpurs uzsvēra, ka šīs balvas saņemšana ir pirmais jauniešu panākums, un viņu turpmākajā dzīvē noteikti sekos citi. Viņš vēlēja jauniešiem sasniegt aizvien augstākas virsotnes.

Dzied no sirds. Gada balvas saņēmējus un viesus visa vakara garumā ar sirsnīgām dziesmām iepriecināja kaimiņu pilsētas Alūksnes jaunietis Artūrs Pūpols, kurš ir uzstājies arī uz šova "X faktors" skatuves.

Gaidpilna atmosfēra. Piektdienas vakarā Balvu muižas zālē pulcējās sabiedriski aktīvākie Balvu novada jaunieši un viņu atbalstītāji. Šoreiz pasākuma vadmotīva galvenais simbols bija pieneņu pūkās. Uzrunājot ceremonijas dalībniekus, BBJC direktore Olīta Loseva salīdzināja jaunietis ar pieneņu pūkām, kas aizlido vējā un iesakņojas turpat netālu. Viņa vēlēja, lai arī šie gudrie, drosmīgie un sabiedriski aktīvie jaunieši, pabeiguši skolu, savu enerģiju un darbu iegulda tepat, savā dzimtajā novadā, veicinot tā izaugsmi.

Bankas "Citadele" simpātija. Balvu Valsts ģimnāzijas (BVĢ) skolēnu pašpārvalde izvirzīja skolas pašpārvaldes informācijas ministri ANASTASIJU PAŅINU nominācijai "Gada jaunietis skolā". Lai gan galveno balvu šoreiz izpelnījās cits jaunietis, banka "Citadele" piešķīra viņai savu simpātiju balvu. To pasniedzot, bankas pārstāve Eva Smirnova uzsvēra – viņa ir pārliecināta, ka Anastasija noteikti gūs panākumus turpmākajā dzīvē. BVĢ skolniece Anastasija ir aktīva, neatlaidīga, centīga un atjautīga informācijas ministre, kura veido afišas un diplomus, fotografē pasākumus un apstrādā fotogrāfijas, atspoguļo skolas nozīmīgākos notikumus "Facebook" un "Instagram" vietnēs, palīdz apskatīt skolas pasākumus. Brīvajā laikā viņa dejo kolektīvā "Rika", spēlē ļoti labi mātās un pārstāv balvu šoreiz izpelnījās cits jaunietis, banka "Citadele" piešķīra viņai savu simpātiju balvu. To pasniedzot, bankas pārstāve Eva Smirnova uzsvēra – viņa ir pārliecināta, ka Anastasija noteikti gūs panākumus turpmākajā dzīvē. BVĢ skolniece Anastasija ir aktīva, neatlaidīga, centīga un atjautīga informācijas ministre, kura veido afišas un diplomus, fotografē pasākumus un apstrādā fotogrāfijas, atspoguļo skolas nozīmīgākos notikumus "Facebook" un "Instagram" vietnēs, palīdz apskatīt skolas pasākumus. Brīvajā laikā viņa dejo kolektīvā "Rika", spēlē ļoti labi mātās un pārstāv balvu šoreiz izpelnījās cits jaunietis, banka "Citadele" piešķīra viņai savu simpātiju balvu.

"Gada jaunietis skolā". Jaunākajā vecuma grupā nominācijā "Gada jaunietis skolā" uzvarēja Tilžas vidusskolas 11.klases audzēkne, skolēnu pašpārvaldes prezidente UNA KUĢENIECE, kura aktīvi darbojas Jaunsardzē, ir Tilžas jaunsargu vienības komandiere, regulāri gūst uzvaras orientēšanās sacensībās. Izturot milzīgu konkursu, pērn Una izpelnījās godu soļot valsts simtgadei veltītajā militāro spēku parādē Rīgā. Viņa aktīvi iesaistās projektos "Esi līderis!", "Debašu līderu skola" Rīgā, dažādos konkursos, gūst panākumus mācību olimpiādēs, dejo pagasta deju kolektīvā, dzied skolas kori un spēlē flautu Balvu Mūzikas skolas pūtēju orķestrī.

Balvu saņem arī pasākuma vadītājs. BVĢ 12.klases audzēknis, ģimnāzijas pašpārvaldes goda prezidents ERNESTS MEŽALS saņēma balvu nominācijā "Gada jaunietis skolā". Ernests ir komunikabls, aktīvs, neatlaidīgs, kā arī izpalīdzīgs jaunietis. Viņš ir īstens līderis. Savā prezidentūras laikā Ernests ir daudz darījis ģimnāzijas labā. Viņš ļoti labi mācās un pārstāv skolu dažādās mācību priekšmetu olimpiādēs. Pērn viņam bija augstākais vidējais vērtējums vidusskolas posma jauniešu vidū - 9,53 balles. Ernests regulāri iesaistās arī starptautiskos projektos, vada pasākumus, brīvajā laikā darbojas elektrotehnikas uzņēmumā "Ananass", dejo tautu deju kolektīvā "Rika", nopietni nodarbojas ar vieglatlētiķi un iesaistās BBJC aktivitātēs.

Balvas nominantu labos darbus un ieguldījumu savas skolas vai pagasta sabiedriskajā dzīvē, kā arī viņu pašizaugsmi aizvadītā gada laikā vērtēja stingra žūrija: Gulbenes novada jauniešu centra "Bāze" vadītājs RENĀRS BIEZAIS; Viļakas Jauniešu iniciatīvu centra vadītāja MADARA JEROMĀNE; Balvu novada domes deputāte, bankas "Citadele" Balvu un Gulbenes nodaļu vadītāja EVA SMIRNOVA; Izglītības un kultūras sporta pārvaldes interešu izglītības darba speciāliste ILONA SALMĀNE; Balvu novada pašvaldības izpilddirektors vietniece GUNTA RAIBEKAZE; māksliniece un uzņēmuma "Benorse" īpašniece ELĪNA KALNIŅA un "Jauniešu gada balva 2015" ieguvēja ALĪNA LOGINA.

mērķtiecīgākos un aktīvākos

Gada jaunietes pagastā. Šajā nominācijā uzvarēja KRISTĪNE RAZGULOVA (no labās) no Krišjāņu pagasta un RENĀTE LOČMELE (no kreisās) no Briežuciema. Kristīne Razgulova mācās Rēzeknes robežsardzes koledžā, brīvajā laikā aktīvi un radoši iesaistās Krišjāņu pagasta sabiedriskajā un kultūras dzīvē, darbojas pagasta tautas nama dramatiskajā kolektīvā. Kristīne ir ļoti enerģiska, komunikabla un radoša, lieliska pasākumu vadītāja, noformētāja un apskaņotāja. Arī Renāte Ločmele ir talantīga, radoša un gudra pagasta jauniene, kura kopš 1.klases ir dziedājusi, dejojusi un spēlējusi teātri. Renāte spēlē akordeonu, klavieres un ģitāru, ir talantīga folkloras kopas "Soldani" dziedātāja un muzikante, dejo dāmu deju kolektīvā Briežuciemā, darbojas dramatiskajā kolektīvā "Sipiņi". Viņa ir čakla rokdarbniece un laba sportiste.

Daudz baltu dieniņu! Tieši balvas pasniegšanas vakarā savu dzimšanas dienu svinēja BBJC direktore Olīta Loseva. Viņu klātesošie sumināja ar ziediem, skaļām ovācijām un kopīgi nodziedātu dziesmu.

Simpātiju balva. Vienu no žūrijas simpātiju balvām nominācijā "Gada jauniets skolā" saņēma Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas (BPVV) 1.komerczinību kursa audzēknis ĒVALDS MIGLĀNS. Šai balvai viņu izvirzīja, pateicoties skolasbiedru aptaujā iegūtajam atbalstam. Ēvalds aktīvi piedalās un vada skolas pasākumus un konkursus. Pēc skolēnu domām, viņš ir ļoti gudrs, jautrs, dzīvespriecīgs un izpalīdzīgs. Ēvalds ir skolēnu pašpārvaldes prezidenta vietnieks. Viņa portrets atrodams skolas goda plāksnē "Tu esi mūsu skolas lepnums". Par aktīvu līdzdalību skolas dzīvē Ēvalds saņēmis Velku biedrības naudas balvu. Pūsis piedalās karatē sacensībās gan Latvijā, gan ārpus valsts robežām, gūstot godalgotas vietas.

Aktīvākā pašpārvalde. Balvu nominācijā "Gada aktīvākā jauniešu grupa" jaunākajā vecuma grupā ieguva Stacijas pamatskolas skolēnu pašpārvalde. DIGNA, SIGNIJA un AMANDA ir Stacijas pamatskolas 9.klases skolnieces, bet ZANE mācās 8.klasē. Visas četras jauniņas ir skolēnu pašpārvaldes kodols, aktīvi iesaistās pasākumu organizēšanā, izgatavo svētku rotājumus un noformējumus skolas telpām, dzied skolas vokālajā ansambli, dejo dažādos kolektīvos, piedalījušās starptautiskos projektos, uzņēmējdarbības projekta "Esi līderis!", skolas Ekoprogrammā un daudzās citās aktivitātēs. Visas meitenes ļoti labi mācās un piedalās olimpiādēs. Zane godam pārstāvēja skolu TV konkursā "Gudrs, vēl gudrāks".

Gada brīvprātīgais. Šajā nominācijā uzvarēja ARTŪRS SUPE (no kreisās) (13 – 17 gadi) un ANNIJA ERTMANE (18 – 25 gadi). Savukārt trešais nominants ČESLAVS ČUBARS (no labās) saņēma žūrijas simpātiju balvu.

"Gada jauniešu grupa mākslā". Balvu šajā nominācijā saņēma Balvu Valsts ģimnāzijas (BVĢ) vokālais ansamblis un vadītāja Aija Nagle. Tas ir kolektīvs, kas ik gadu starpnovadu vokālo ansambļu konkursā "Balsis" novērtēts ar pirmo pakāpi un ikvienā skolas prezentācijas pasākumā, labdarības vai svētku koncertā priecē ar kvalitatīviem un pārdomātiem priekšnesumiem.

Strādā skolas un vienaudžu labā. Vecākajā grupā nominācijā "Gada aktīvākā jauniešu grupa" uzvarēja BVĢ skolēnu pašpārvalde.

UZVARĒTĀJI

"GADA JAUNIETIS VAI JAUNIEŠU GRUPA MĀKSLĀ" - BVĢ vokālais ansamblis.

"GADA BRĪVPRĀTĪGAIS" – Artūrs Supe (13 – 17 gadi) un Annija Ertmane (18 – 25 gadi). Vēl nominēts: Česlavs Čubars (žūrijas simpātiju balva).

"GADA JAUNIETIS SKOLĀ": Una Kuģeniece (13 – 17 gadi) un Ernests Mežals (18 – 25 gadi). Vēl nominēti: Evalds Miglāns (žūrijas simpātiju balva), Anastasija Paņina (bankas "Citadele" balva), Elija Astreiko; Anna Logina; Laura Garā un Sindija Daniela Vizule.

"GADA JAUNIETIS PAGASTĀ": Renāte Ločmele (13 – 17 gadi) un Kristīne Razgulova (18 – 25 gadi).

"GADA AKTĪVĀKĀ JAUNIEŠU GRUPA": Stacijas pamatskolas skolēnu pašpārvalde (13 – 17 gadi) un BVĢ skolēnu pašpārvalde (18 – 25 gadi). Vēl nominēta – BPVV skolēnu pašpārvalde.

"FACEBOOK" LIETOTĀJU INTERNETA BALSĶUMS": Kristīne Razgulova.

Sagatavoja I.Tušinska, foto - A.Kirsanovs

Īsumā

Izcīna zeltu

Foto - no personīgā arhīva

Noslēdzies vecuma grupas "U-13" Ziemeļaustrumu jaunatnes čempionāts telpu futbolā. "Balvu Sporta centra" jaunie futbolisti parādīja lielisku sniegumu un, turnīra tabulā apsteidzot Gulbenes, Lubānas, Madonas, Varakļānu un Alūksnes futbolistus, izcīnīja 1.vietu un zelta medaļas. Rezultatīvākais spēlētājs – "Balvu Sporta centra" futbolists RINOLDS BAIKOVŠ.

Telpu futbols

Čempionu noskaidros jau februāra beigās

Noslēgsies Balvu novada telpu futbola čempionāta trešā kārtā.

Turnīrā atlikusi vēl viena - pēdējā - spēļu kārtā, kas notiks 29.februārī. Tā solās būt ļoti interesenta, jo komandu vietu sadalījums turnīra tabulā ir ļoti ciešs, bet uzvarētājs būs tikai viens. Līdz šim katra no komandām aizvadījusi 12 mačus un šobrīd 1.vietā ar izcīnītiem 26 punktiem atrodas "Alūksnes KS". 2.vietā ar 25 punktiem – "Balvu Valsts ģimnāzija", 3.vietā ar 24 punktiem – "Zidāni no Brazīlijas". Ārpus labāko trijnieka pēc trešā sabraukuma ir "Balvu Sporta centra" futbolisti (4.vieta, 20 punkti), "VRS VIP" (5.vieta, 16 punkti), "Čiekuri" (6.vieta, 14 punkti), FK "Balvu Vilki" (7.vieta, 10 punkti) un "Logu Maiņa" (8.vieta, 3 punkti).

Ložu šaušana

Godalgas Tukumā

11. un 12.janvārī Viļakas novada Bērnu un jaunatnes sporta skolas ložu šaušanas izglītojamie piedalījās komandu čempionātā šaušanā ar pneimatiskajiem ieročiem Tukumā. Komandu kopvērtējumā junioriem finālā jautā komandā "PŠ-MIX" vingrinājumā 1.vietu ieguva DIDZIS ALEKSĀNS un SAMANTA JUGANE, bet "PP-MIX" vingrinājumā 2.vieta – RAITIM AUGUSTĀNAM un GUNITAI ŠAKINAI. Komandu cīņā bez vecuma ierobežojuma Viļakas novada Bērnu un jaunatnes sporta skolas komanda "PŠ-60" vingrinājumā ieguva 2.vietu. Komandu pārstāvēja ARVIS PUŽULIS, D.Aleksāns un ARVIS BIČKOVSKIS. Savukārt komandu cīņā sievietēm "PŠ-60" vingrinājumā Viļakas komanda, kuru pārstāvēja DIĀNA DUPUŽE, KATRĪNA OSTROVSKA un S.Jugane, ieguva 4.vietu. K.Ostrovskā šajā vingrinājumā izpildīja pirmo sporta klasi. Sacensībās vēl piedalījās arī DANA ROMANOVA, ROMUALDS RĒVALDS un EGĪJA KOKOREVIČA, uzrādot savus personīgos rezultātus.

DINA KRAKOPE, Viļakas novada Bērnu un jaunatnes sporta skolas direktores vietniece izglītības jomā

Sporta dejas

Medaļas Rēzeknē un Rīgā

Ar panākumiem 2020.gada sezonu sākuši Balvu Sporta skolas jaunie sporta deju dejotāji.

Trenere AGRITA ANČA stāsta, ka šī gada sezonu dejotāji uzsāka 19.janvārī ar startiem sacensībās "Latgales kausu 2020" Rēzeknē. Tajās piedalījās deviņi pāri no Balvu Sporta skolas, kuri startēja piecās programmās - atbilstoši savam vecumam un soļu apguves līmenim. Iesācēji, kā ierasts, visi mājās pārrādās ar izcīnīto medaļu pūru. Kādam gan starti bija veiksmīgāki, citam - ne tik ļoti, jo uztraukums tomēr ņēma virsroku. 2012.gadā dzimušo dejotāju programmā, dejojot divas dejas, 1.vietu izcīnīja MAIRIS ANČS ar partneri VALĒRIJU ALEKSEJEVU. 2010.gadā dzimušo dejotāju programmā, dejojot četras dejas, 1.vietu ieguva REINIS LOGINS ar partneri EVELĪNU TABORI. Lai gan sacensību organizatori šoreiz nevarēja lepoties ar lielu dalībnieku skaitu sacensībās, viņi pateicās Balvu Sporta skolas kolektīvam par atvestajiem dejotājiem, uzdāvinot kausu.

Ņemot vērā, ka, tikai startējot sacensībās, dejotāji iegūst startu pieredzi, 1.februārī trenere A.Anča ar trīs pāriem devās uz Rīgu, lai piedalītos sporta deju sacensībās "Ziemas virpulis 2020". Šajās sacensībās kausu par 1.vietu ieguva M.Anča ar partneri BEĀTI DORTĀNI un R.Logins ar partneri E.Tabori. Savukārt ar 2.vietas medaļām mājās brauca MARKUSS BUKŠS ar partneri ELĪNU LOCĀNI. Turklāt dejotājus iepriecināja ne tikai kausi un medaļas, bet arī dāvana no sacensību sponsora "Kārumiņš" - maisiņš ar saldajiem sierīgiem enerģijas atjaunošanai pēc startiem. "Novēlu dejotājiem būt pacietīgiem un centīgiem treniņos, jo tikai ar darbu var sasniegt augstus rezultātus!" panākumus turpmākajās sacensībās un treniņu procesā vēl trenere A.Anča.

Foto - no personīgā arhīva

Medaļas "Ziemas virpuli". Markuss Bukšs un Elīna Locāne ar izcīnīto 2.vietu sacensībās "Ziemas virpulis 2020" Rīgā.

Atzeles volejbola līga

Tuvojas izslēgšanas spēles

25.janvārī Balvu pamatskolas sporta zālē aizvaidītas Atzeles volejbola līgas B grupas apļa spēles.

Atgādinām, ka, nedaudz mainot ierasto kārtību, Atzeles volejbola līga šajā sezonā devās ārpus trijiem novadiem. Visām komandām tika dota iespēja pie sevis uzņemt sabraukuma mačus. Savukārt pēc tiem šobrīd notiek grupu A un B pārspēles, kurās dalību turpina grupas četras labākās komandas. Noslēdzoties pārspēlēm, tiks aizvadīta izslēgšanas spēļu pirmā kārtā, kur krusta spēlēs tiksies A un B grupas komandas. Jāuzsver, ka arī tām komandām, kuras nodrošinājušas vietu pārspēlēm, katrs punkts ir svarīgs, lai pirms izslēgšanas spēlēm finišētu pēc iespējas labākā vietā.

Līgas koordinators ELVIJS STĪBELIS stāsta, ka 25.janvāra rītu ar nepacietību gaidīja četras B grupas komandas: "Naudaskalns", "Bērzpils", "Alūksne" un "Zeltiņi". Visām komandām tika dota otrā iespēja tikties ar tiešajiem konkurentiem. Vissīvākā spēle tika gaidīta starp "Alūksnes" un "Naudaskalna", kā arī "Bērzpils" un "Zeltiņu" komandām. Piemēram, "Alūksnes" volejbolisti jau regulārajā sezonā nodemonstrēja savas komandas spēku, pēc aizvadītajām desmit spēlēm ieņēmot 1.vietu B grupā un piedzīvojot tikai vienu neveiksmi pret komandu "Zeltiņi". 25.janvāra sacensību diena bija bez izņēmumiem, jo alūksnieši pārliecinoši izcīnīja trīs uzvaras. Savukārt pārējās trīs komandas tika pie vienas uzvaras un diviem zaudējumiem. "Cīņa par 3.vietu bija saspringta. Lai noteiktu, kura komanda B grupas tabulā ieņems trešo pozīciju, bija nepieciešams ņemt vērā savstarpējās spēles. "Zeltiņu" un "Bērzpils" komandas pirmo reizi tikās 15.decembrī, kad ar rezultātu 2:0 (25:22; 26:24) pārkāpi bija "Zeltiņu" volejbolisti. Savukārt otrajā tikšanās reizē 25.janvārī, tāpat kā pirmajā reizē, spēcīgāka atkal izrādījās komanda "Zeltiņi" - 2:1 (21:25; 25:23; 15:10). Tiesa, šoreiz "Bērzpils" komanda spēja izcīnīt uzvaru vienā setā. Lai vai kā, savstarpējās cīņās "Zeltiņi" izrādījās pārkāpi ar 2:0 un līdz ar to ierindojās 3.vietā," stāsta E.Stībelis.

B grupas rezultāti pirms izslēgšanas spēlēm ir šādi: 1.vietā ar 35 punktiem ir "Alūksne", 2.vietā - "Naudaskalns" no Balvu novada (23 punkti), 3.vietā - "Zeltiņi" no Alūksnes novada (12 punkti), 4.vietā - "Bērzpils" no Balvu novada

Foto - no personīgā arhīva

(12 punkti).

23.februārī visas komandas dosies uz Balviem, lai cīnītos izslēgšanas spēlēs.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Lasītāja jautā

“Kā lai tiek poliklīnikā ar bērnu ratiņiem?”

Foto - A. Krišānovs

Foto - A. Ločmelis

Laikraksta “Vaduguns” redakcija saņēma jaunās māmiņas vēstuli, kuras pieredze liecina, ka nokļūt poliklīnikas telpās caur centrālo ieeju (pirmajā attēlā) ar bērnu ratiņiem iespējams tikai ar atsaucīgu cilvēku palīdzību, bet ne pašas spēkiem.

“Balvu poliklīnikā caur minēto ieeju nav iespējams tikt ar bērnu ratiņiem, jo nav ierīkotas speciālas uzbrauktuves. Kas attiecas uz pacelēju pie centrālās ieejas, poliklīnikas reģistratūrā atbildēja, ka tas domāts tikai invalīdiem, turklāt slikti strādā - lai tiekam paši galā, kā gribam. Tas nav normāli. Turklāt pie poliklīnikas nav pat nojumes vai kādas citas vietas, kur ratus varētu atstāt ārā. Personīgi man vajadzēja ar ratiņiem nokļūt poliklīnikas telpās - bērns bija aizmidzis, ārstu jau kavēju. Labi, ka ir cilvēki, kuri ratiņus palīdz uznest augšā pa kāpnēm

un tos nonest lejā. Kopumā Balvos lielākā daļa iestāžu nav pielāgota māmiņām ar ratiņiem,” neapmierināta ar esošo situāciju ir lasītāja.

SIA “Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība” izpildītāja LANA UPĪTE skaidro, ka Balvu poliklīnikā pie centrālās ieejas atrodas slīpa tipa pacelšanas platforma, kas uz izsaukuma pogas principa darbojas to cilvēku vajadzībām, kuriem ir balsta-kustību traucējumi. Pacēlāja pielietojums - invalīdu pacelšana invalīdu ratiņos. Tas darbojas poliklīnikas darba laikā no pulksten 8 līdz 16. “Savukārt māmiņas ar bērnu ratiņiem aicinām izmantot otru poliklīnikas ieeju no sētas puses, kur ir vieglāka iekļūšana ēkā. Priekštelpas izvietoju atļauj bērnu ratiņus arī attiecīgi novietot (otrajā attēlā). Līdz ar to ārpusē ratiņi nav jāatstāj,” informē L. Upīte.

Informē policija

Nozog riepās

21.janvārī Rugāju pagastā kāda sieviete konstatēja, ka viņai piederošajai automašīnai “Alfa Romeo 156” nozagtas visas četras riepās ar lietajiem diskus. Nodarītais materiālais zaudējums – aptuveni 150 eiro. Uzsākts kriminālprocess.

Izmet atkritumus

24.janvārī Rugāju pagastā uz meža ceļa “Meža trase” izmesti atkritumi aptuveni 1m³ apjomā. Uzsākta administratīvā lietvedība.

Zog no auto

26.janvārī Viļakā kāds vīrietis konstatēja, ka no automašīnas “Audi A4 Avant” bez numura zīmēm, kura nopirkta detaļu izmantošanai, notikusi zādzība. Nodarītais materiālais zaudējums – aptuveni 150 eiro. Uzsākts kriminālprocess.

Nozog velosipēdu un mantas

3.februārī Viļakā kāda persona konstatēja, ka nozagts velosipēds (zaļās krāsas, sieviešu tipa, Krievijas ražojums). Uzsākts kriminālprocess.

Savukārt 6.februārī Balvu pagastā kāda persona ziņoja, ka no dzīvojamās mājas notikusi mantu zādzība. Uzsākts kriminālprocess.

Brauc dzērumā un bez tiesībām

5.februārī Balvos saņemta informācija, ka kāds vadītājs brauc ar tumšas krāsas automašīnu “Audi A6”, iespējams, būdams alkohola reibumā. Tika noskaidrots, ka pie stūres sēdēja 1988.gadā dzimis vīrietis, kurš transportlīdzekli vadīja 1,55 promiņu alkohola reibumā un bez autovadītāja apliecības (tās nav iegūtas). Uzsākts kriminālprocess.

Uzbrauc stāvošam auto

8.februārī Balvos nenoskaidrots vadītājs ar nenoskaidrotu automašīnu uzbrauca stāvošam “Volkswagen Caddy Life” un no notikuma vietas aizbrauca.

Nedēļas nogalē Latgalē dzēsti astoņi ugunsgrēki

Rugāju pagastā deg pamestas ēkas

No 7.februāra pulksten 6.30 līdz 10.februāra pulksten 6.30 Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Latgales reģiona brigāde saņēma 14 izsaukumus: astoņus - uz ugunsgrēku dzēšanu, piecus - uz glābšanas darbiem, bet viens izsaukums bija maldinošs. Vairāki ugunsgrēki (bez cietušajiem un bojāgājušiem) reģistrēti arī mūspusē.

VUGD Prevencijas un sabiedrības informēšanas nodaļas vecākā speciāliste SANDRA VĒJIŅA informē, ka aizvadītajā sestdienā pulksten 22.16 saņemts izsaukums uz Rugāju pagastu, kur dega vienkārtne neapsaimniekota ēka 50m² platībā. Pulksten 2.27 ugunsgrēku likvidēja. Savukārt tajā pašā dienā pulksten 23.49 ugunsdzēsēji glābēji steidzās uz vēl vienu neapsaimniekotu ēku Rugāju pagastā, kas dega 20m² platībā. Ugunsgrēku likvidēja pulksten 1.57. Aizvadītajās brīvdienās ugunsdzēsēju glābēju palīdzība bija nepieciešama arī Balvu novada Viksnas pagastā, kur dega elektrības balsts 1m² platībā, kā arī Viļakā, kur mājas dūmvadā dega sodrēji.

VUGD regulāri saņem arī maldinošus izsaukumus, tajā skaitā viens šāds izsaukums reģistrēts arī aizvadītās nedēļas nogalē. Tā ir diezgan aktuāla problēma arī mūspusē, jo, dodoties uz nepamatotu izsaukumu, iespējams, tajā pašā laikā citviet palīdzība bijusi vairāk vajadzīga. Turklāt tādējādi tiek tērēti arī glābšanas dienestu resursi. Kā noskaidroja laikraksts “Vaduguns”, mūspusē apmēram 10% no visa kopējā izsaukumu skaita gadā ir maldinoši.

Atgādinām, ka Administratīvo pārkāpumu kodeksa 202.pants par ugunsdzēsības un glābšanas, policijas, neatliekamās medicīniskās palīdzības vai citu speciālo dienestu apzināti nepamatotu izsaukšanu paredz naudas sodu fiziskajām personām no 35 līdz 140 eiro, bet juridiskajām personām – no 140 līdz 1400 eiro. Savukārt par apzinātu informācijas izplatīšanu par nepatiesu notikumu vai apzinātu nepatiesu notikuma inscenēšanu, kā rezultātā ugunsdzēsības un glābšanas, policijas, neatliekamās medicīniskās palīdzības vai citi speciālie dienesti atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam pienākumam tiek iesaistīti reaģēšanā uz šādu informāciju vai notikumu, uzliek naudas sodu fiziskajām personām no 35 līdz 210 eiro, bet juridiskajām personām - no 700 līdz 7100 eiro.

Šodien – 112 diena!

Šodien visā Eiropas Savienībā atzīmē vienotā ārkārtas palīdzības izsaukumu numura 112 dienu, kuras ietvaros arī VUGD īsteno vairākas aktivitātes, lai veicinātu sabiedrības informētību par 112 numuru. Jau no vakardienas līdz pat nedēļas beigām VUGD amatpersonas dosies uz vairākām izglītības iestādēm, tajā skaitā mūspusē skolām, lai uzrunātu 6.-9. klašu skolēnus un atgādinātu viņiem par pareizu rīcību ārkārtas gadījumos.

Latvijā vienotais ārkārtas palīdzības izsaukumu numurs 112 darbojas 23 gadus (kopš 1997.gada). Piezvanot uz 112, iespējams sasniegt četras glābšanas dienestus – VUGD, Valsts policiju, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu un Gāzes avārijas dienestu. 112 numurs saņem 24 stundas diennaktī un zvans ir bez maksas. Piecos zvanu centros Latvijā kopumā strādā 112 dispečeri. Katru diennakti dežurē 19 dispečeri, kuri atbild uz vidēji 3000 zvaniem ar dažādiem lūgumiem palīdzēt. 2019.gadā kopumā apstrādāts vairāk nekā miljons ienākošo 112 zvanu.

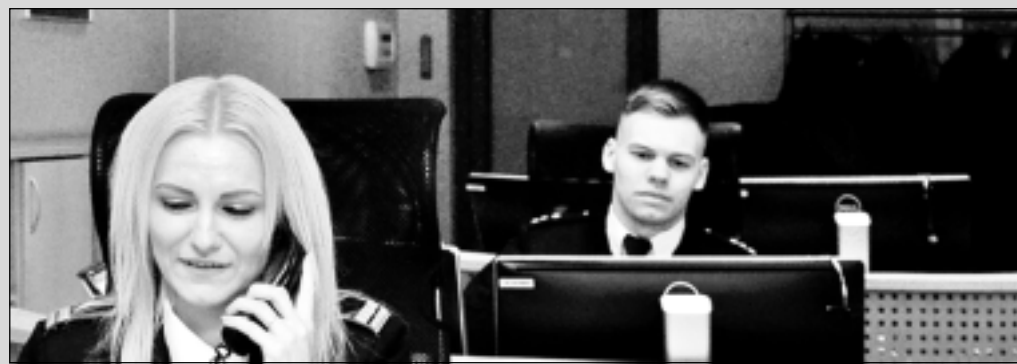

Foto - no personīgā arhīva

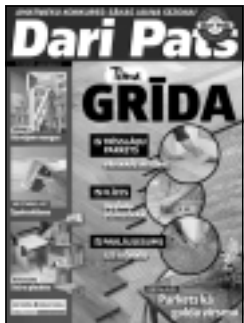
Statistika Latvijā un mūspusē

Šogad (nepilna pusotra mēneša laikā) visā Latvijā ugunsgrēkos gājuši bojā jau 17 cilvēki. Savukārt no ūdenstilpnēm izcelti seši nosliktie. Mūspusē šogad ugunsgrēkos ir bijuši cietušie, bet ne bojāgājušie. Janvāra sākumā Viļakas novadā no diķa izcēla arī nosliktu vīrieti.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Jaunākie žurnālu numuri

Dari Pats

☞ Pirts saimniecības ēkā. Turpinām rakstu sēriju par ģimenes pirts būvniecību. Tā kā autors - Ernests Dreimanis - joprojām veic iekšdarbus, lasītājam ir iespēja līdz pat pavasarim neklātienē sekot līdzi pilnam būvniecības procesam. Piektā daļa: par grīdas apdari ar flīzēm. No plānošanas līdz praktiskiem knifiem.

☞ Meistarklase. Špaktelēt viegli.

Ja vēlaties tiešām gludu sienu, ir vērts pacensties, darbojoties ar špakteles lāpstiņu, jo slīpēt grubuļainu, pavirši nošpaktelētu virsmu ir daudz grūtāk, nekā savlaicīgi nogludināt, kamēr špaktelmasa vēl ir mitra, plastiska. Tāpēc piedāvājam mūsu meistaru padomus darbā ar špakteles lāpstiņu!

☞ Stūra plaukts. Šī stūra plaukta konstrukcija ir izcili vienkārša un efektīva. Tā ir pietiekami izturīga, lai piekrautu pilnu arī ar smagām grāmatām. Bet dizains kļuvis teju par klasisku vērtību, un, meklējot stūra plauktu internetā, atradīsiet daudz paraugu.

☞ Paklājsegums uz grīdas. Paklājveida grīdas segumu klāsts, ko pārdod lielos rullļos, ir diezgan plašs - ne tikai mīkstus paklājus veidojoši klājumi, bet arī dažādi linoleja, vinila un citi segumi. Katram materiālam ir savas nianšes nostiprināšanā, šuvju izveidē un, protams, kopšanā. Bet galvenie principi, kā lielo rullī izklāt un pielāgot telpai, tostarp dažādiem šķēršļiem, vairāk vai mazāk ir vienādi.

☞ Parkets. Ieklājums uz līmes. Trīsšķārņu parketa grīdas segumu visbiežāk veido kā peldošu klājumu, tas ir, nenostiprinot pie grīdas pamatnes, bet to var ieklāt, arī pielīmējot pie pamatnes. Šim variantam ir savas priekšrocības turpmākā ekspluatācijā, bet ieklāšana gan ir ievērojami sarežģītāka.

☞ Kāpnes: margas. Janvāra numurā aizsākām stāstu par kāpņu izgatavošanu: tika demontētas vecās kāpnes; paplašināta atvere starpstāvu pārsegumā; uzbūvēta kāpņu laidi konstrukcija ar platformu 90 grādu pagriezienam; uzlikti pakāpieni. Nu laiks pievienot margas... Demonstrējam divu veidu margu izgatavošanu - slīpās pie kāpņu laidīem un taisnās apkārt starpstāvu pārseguma atverei. Dažādi margu drošības aspekti, reliņu skaita un vienmērīga izvietojuma aprēķina piemērs utt.

Ilustrētā Zinātne

☞ Deviņas sakritības ir radījušas oāzi Visumā. Zinātnieki aplūko planētas pie citām zvaigznēm, lai noskaidrotu, vai Zeme ir unikāla.

☞ Tumsā uzglūn ērcītes un baktērijas. Iekštelpu sezona ir pašā plaukumā - ar visiem draudiem un lamatām. Piedāvājam ceļvedi, kā sveikam un veselam tikt cauri tumsai.

☞ Roboti ņem būvniecību savās rokās. Roboti jau ir pilnībā uzbūvējuši mājas un nākotnē tie kļūs par jauno, elektronisko būvbrigādi.

☞ Atklāj Visuma pirmo ķīmisko savienojumu. Nesen lidmašīnā ierīkots teleskops atklāja pirmsavienojumu atstātas pēdas, kas apstiprina zvaigžņu un galaktiku rašanās stāstu.

☞ Ledainos fjordos ir bagāti koraļļu rīfi. Norvēģijas piekrastē atrodas viens no lielākajiem koraļļu rīfiem pasaulē, kurā mājā unikālas dzīvnieku sugas.

☞ Smadzenes ar domu spēku atvairā sāpes. Jauna metode ļauj novērot par sāpēm atbildīgos apgabalus smadzenēs, un izrādās, ka emocijām ir daudz lielāka loma, nekā uzskatīts līdz šim.

☞ Saldētava ir kā Noasa šķirsts. Izmirušas dzīvnieku sugas iespējams atjaunot no DNS, kas glabājas zooloģisko paraugu saldētavās.

☞ Tikšošās klimata bumbas. Klimata sistēmās paslēpušies faktori, kas var likt ūdens līmenim kāpt un gaisa temperatūrai celties vēl straujāk, nekā tas notiek patlaban.

☞ Atklājumi pasaulē. Drons meklēs dzīvību uz Saturna pavadoņa. Aziāti lietoja marihuānu jau pirms 2500 gadiem. Eruđītiem ir stipras smadzeņu saites.

☞ Jautājumi un atbildes. Vai eksistē pazuduši kontinenti? Kāpēc sniegs gurkst? Kāpēc mūzika izraisa zosādu?

Prātnieks 2. kārtā

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsim līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālajā bibliotēkā, 2.stāvā, Informācijas pakalpojumu punktā vai elektroniski uz e-pastu: evita@balvurcb.lv

Vertikāli

1. Angļu rakstnieks, kurš dzimis 1812.gada 7.februārī.

2. Skotu rakstnieces Elizabetes Maknīlas romāns.

4. Datorzinātņu un citu zinātņu nozare, kas pēta mašīnu saprātīgu izturēšanos, apmācību un pielāgošanos.

6. Maldināšana ar nepareizām ziņām, ar nepareizu informāciju.

8. Vēstures zinātnes nozare, kas pēta vēsturi.

10. Turcijas kultūras un finanšu centrs.

11. Kas Dikļu muižā atradās no 1919. gada?

13. Zinātne par cilvēkiem.

16. Ģenētisks defekts, kam raksturīgs pigmenta melanīna trūkums matos, acīs un ādā.

17. Viens no Grieķu nacionālajiem ēdieniem.

18. Kā sauca Senās Ēģiptes faraona Ehnatona sievu?

19. Kas ir latīņu teiciena: "Per aspera ad astra" autors?

Horizontāli

3. Izkausēts iezis.

5. Augs, kas palīdz novērst nemieru un nervu spriedzi stresa situācijās, uzlabo miega kvalitāti.

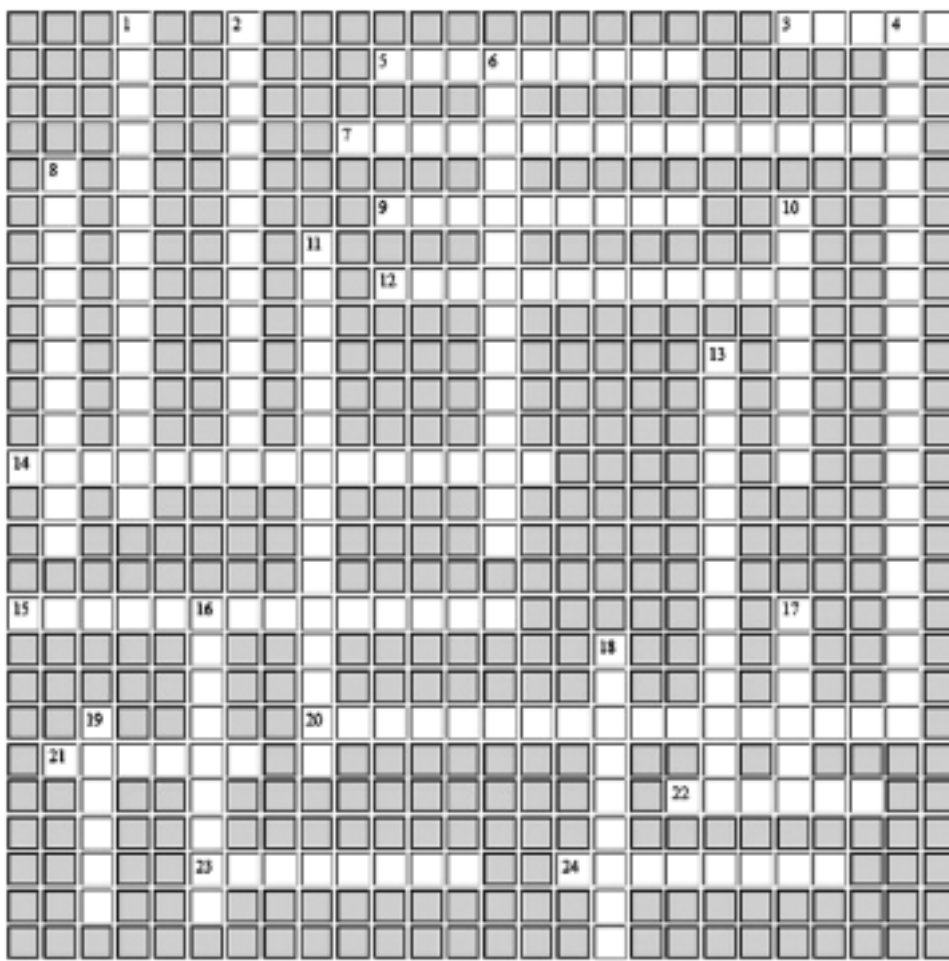
7. Kauja Otrajā pasaules karā, kas ilga no 1945.gada 19.februāra līdz 26.martam.

9. Kā sauc organisma neuzņēmību pret slimību baktērijām?

12. Senā Divupe jeb...

14. Režisora Viestura Kairiša spēlfilma.

15. Kāda grāmata ierīn-

dojās pirmajā vietā janvāra E-grāmatu top 10?

20. Kurš ir autors dzejas krājumam "Zālite truša dvēselei"?

21. Kur notika 2008.gada Vasaras Olimpiskās spēles?

22. Izklaides veids, kas satur mūziku, komēdiju, dziedāšanu, dejošanu.

23. Lielākā zemes vāvere.

24. Kurā mēnesī tiek atzīmēta Vispasaules Drošāka interneta diena?

1.kārtas atbildes

Vertikāli: 1. Ģilde. 2. "Sarkanais dzīvsudrabs". 3. KISC. 4. Pauls Stradiņš. 6. Epifiti. 9. Koala. 11. Paleolīts. 13. Sēji. 14. Lielā ģilde. 16. Namnieki. 18. Muižas. 19. Suns. 22. Dingo.

Horizontāli: 5. Aborigēni. 7. Tallina. 8. "Akorda punkti". 10. Nāves sala. 12. Eduards Smilģis. 15. Zobenbrāļu ordenis. 17. Inflācija. 20. Austrāliju. 21. Andrejs Jurjāns. 23. Herpes viruss.

Pareizas atbildes iesūtījuši: A.Mičule, D.Zelča, O.Zelča, I.Homko, A.Jugane, I.Svilāne, V.Ločmele, L.Mežale, Z.Pulča, A.Ruduks, J.Pošeika.

Balvu no apgāda Zvaigzne ABC saņem ANTRA JUGANE no Vectilžas. Pēc balvas griezties Balvu Centrālajā bibliotēkā, 2.stāvā, Informācijas pakalpojumu punktā.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Atklāj skvēru Balvos. Iesūtīja Pēteris no Balviem.

Informē VUGD

Rūpējoties par savu dzīvību: kā izvēlēties un kopt ugunsdzēsamo aparātu?

Ar šī gada 1.janvāri visos mājokļos nepieciešams uzstādīt dūmu detektorus, bet papildus tam arī visās privātmājās, darbavietās un automašīnās jābūt ugunsdzēsamajam aparātam. Uzņēmumi ir apraduši ar regulārām darba drošības noteikumu apmācībām, bet ar ikgadēju ugunsdzēsamo aparātu apkopi joprojām grēko kā uzņēmumi, tā privātpersonas. Lai tas ugunsgrēka brīdī patiešām palīdzētu, ar to ir jāmaks rīkoties, kā arī obligātas ir regulāras apkopes.

Kā izdarīt pareizo izvēli?

Uzņēmumos un iestādēs ugunsdzēsamo aparātu skaitu un veidu nosaka Ministru kabineta ugunsdrošības noteikumi Nr. 238. Savukārt, lai izvēlētos mājvietai atbilstošu ugunsdzēsamo aparātu, jāzina dažādu veidu galvenās atšķirības un atbilstošas dzēstspējas nozīme.

Dažādi veidi. Pastāv dažādu veidu aparāti: ogļskābās gāzes, pulvera, ūdens-putu un F klases ugunsdzēsamie aparāti. Tā kā ogļskābās gāzes aparātiem nav A klases dzēstspējas un tie neatbilst noteikumu prasībai, jāizvēlas pulvera vai putu ugunsdzēsamais aparāts.

Savukārt attiecībā uz virtuvēm ieteicams izvēlēties F klases aparātu, jo tas paredzēts dzīvnieku tauku dzēšanai.

Dzēstspēja. To, cik daudz aparāts var nodzēst, nosaka nevis tilpums vai svars, bet gan dzēstspēja, kas norādīta uz ugunsdzēsamā aparāta, - tas arī ir galvenais kritērijs, pēc kā ir jāizdara izvēle. Privātmājā derētu četru kilogramu smags pulvera aparāts vai sešu litru ūdens-putu aparāts, ja vien uz tā atrodama informatīvā norāde "21A 113B", kas apzīmē Ministru kabineta noteikumos norādīto minimālo dzēstspēju, vai vairāk.

Tāpat eksperts kļiedē mītu, ka ar ūdens-putu aparātu nedrīkst dzēst iekārtas zem sprieguma - gan ar ūdens-putu, gan pulvera, gan ogļskābās gāzes ugunsdzēsamo aparātu drīkst dzēst līdz pat 1000 voltu spriegumam.

Alternatīva. Mazāk zināma un iecienīta alternatīva liesmas apslāpēšanā ir ugunsdzēsības pārklāji. Tie ir piemēroti nelielu vietu un objektu, kur radusies ugunsnelaime, pārsegšanai un nodzēšanai, ierobežojot skābekļa piekļuvi. Šāds risinājums būs īpaši piemērots paklājiem, mīkstajām mēbelēm un citai iedzīvei, jo nepieprasis attīrīšanu no ugunsdzēsības vielas. Turklāt šādu pārklāju varēs izmantot kā aizsardzību, ja ir nepieciešams iziet cauri telpai ar atklātu uguni. Tomēr jāpatur prātā, ka, neatkarīgi no citu veidu ugunsdrošības līdzekļu nodrošinājuma, ugunsdzēsamajam aparātam ir jābūt obligāti!

Izvietošana. Tā kā katrā dzīvesvietā plānojums ir citādāks, grūti ieteikt vienu konkrētu vietu, kur turēt ugunsdzēsamo aparātu, tomēr skaidrs, ka to nedrīkst novietot tālu bēniņos vai pagrabā. Nebūtu ieteicams to glabāt arī apkures telpā, kur ugunsgrēka gadījumā, visticamākais, tam būs grūti piekļūt. Labs variants būtu koridors, kur aparāts pieejams no daudzām vietām.

Kā rīkoties ugunsgrēka situācijā?

Lai izmantotu ugunsdzēsamo aparātu, ir labi jāpārzina tā lietošana. Lai gan uz katra ugunsdzēsamā aparāta ir uzlīme ar lietošanas instrukciju, ļoti svarīgas ir praktiskās apmācības, lai nepieciešamības gadījumā var, pirmām kārtām, izvērtēt situāciju, vai ugunsgrēku var nodzēst, vai nepieciešams nekavējoties evakuēties. Otrkārt, ugunsgrēka dzēšanas gadījumā ir jāprot izmantot ugunsdzēsamo aparātu - nepareiza vai neprasmīga rīcība var bīstamu situāciju tikai pasliktināt.

Situācijas novērtēšana. Eksperti atgādina un lūdz nepārvērtēt savas spējas un atcerēties, ka ugunsdzēsamo aparātu paredzēts izmantot tikai ugunsgrēka sākuma stadijā un tad, ja jūtaties pārliecināts par savām darbībām, kā arī nekļūdīgi zināt ugunsdzēsamā aparāta atrašanās vietu. Ja ugunsgrēks jau attīstījies, jāveic evakuācija un obligāti jāziņo glābšanas dienestam. Materiālās vērtības var atgūt, bet veselību un dzīvību atgūt nav iespējams!

Ugunsdzēsamā aparāta lietošana. Teju visiem aparātiem palaišanas princips ir vienāds, - svarīgākais ir stingri turēt šūtenes galu. Ugunsdzēsamā aparātā spiediens ir 15 bāri un vairāk, tāpēc jāuzmanās no šūtenes nekontrolētas šaudišanās, kas var izraisīt traumas pašam dzēsējam.

Pulvera ugunsdzēsamā aparāta strūkļa ir 3 metrus gara, un efektīvākais dzēšanas attālums ir 1 metrs. Jāņem vērā, ka augsta temperatūra un sadūmojums var apgrūtināt pieeju ugunsgrēka vietai, tādēļ var palikt arī divu, trīs metru attālumā.

Ugunsgrēks var iekļūt ventilācijas sistēmā vai starpstāvu pārsegumos un būvkonstrukciju tukšumos, tādēļ rūpīgi jāpārlicinās, ka ugunsgrēks ir likvidēts. Drošības labad vērts izsaukt ugunsdzēsējus, lai viņi pārbauda, ka viss patiešām ir kārtībā.

Praktiskās apmācības. Liela priekšrocība ir nodarbinātiem cilvēkiem, jo vairums uzņēmumu darbiniekiem nodrošina ugunsdrošības apmācības. Iegūtās zināšanas un prasmes noderēs arī mājvietas ugunsnelaimes gadījumā, kā arī, lai ģimenes lokā izrunātu, kā rīkoties ugunsgrēka gadījumā, kur stāv ugunsdzēsamais aparāts un kā to lietot. Ja šādas apmācības darbavietā netiek organizētas, par to var runāt ar uzņēmuma vadību vai sazināties ar ugunsdrošības speciālistiem.

Apkope. Kad ugunsdzēsamie aparāti ir izvietoti un to lietošana ir apgūta, rūpes par mājvietas ugunsdrošību nebūt nebeidzas.

Ja ražotājs nav noteicis citādāk, tad Latvijā ugunsdzēsamā aparāta apkope ir jāveic reizi gadā un jāuztic sertificētai personai neatkarīgi no tā, vai runa ir par privātmājām, vai darbavietām. Ik pēc pieciem gadiem tiek veikta lielā apkope, kad aparātu atver, nomaina blīves un pārpilda pašu ugunsdzēsīgo vielu. Ja apkopes netiek veiktas, palielinās iespēja, ka negadījuma situācijā aparāts nebūs darba kārtībā.

Vairāk par ugunsdrošības inventāra apsekošanu un apkopi: <https://youtu.be/y382K2sN9h4>.

Gaidām atbildes!

"Vadugunij" - 70

2020.gada 5.martā apritēs 70 gadi, kopš iznāk laikraksts "Vaduguns" (sākotnējais nosaukums "Balvu Taisnība").

Laikraksts bez saviem lasītājiem, rakstu varoņiem ir kā vasara bez saules, kā diena bez nakts. Tāpat nav noslēpums, ka jebkuram cilvēkam ir savi kritēriji, visiem nekad nepatiks viens un tas pats. Tomēr mēdz arī teikt, ka katram

trauciņam ir savs vāciņš. Jāpiekrīt arī citām tautas gudrībām, piemēram, kur dzirkstele, tur uguns; ne visi koki mežā taisni; katra pīle savu ezeru liela...

Tuvojoties nozīmīgajai jubilejai, lūdzam ikvienu izteikt savas domas, pārdomas, izjūtas, spriedumus un ieteikumus, kāda ir bijusi un kādai jābūt "Vadugunij" nākotnē:

"Vaduguni" lasu, jo

Man patik lasīt par

"Vaduguni" man nepatīk

"Vaduguns" manā dzīvē

Esmu bijis/vēlos būt raksta varonis, jo

Mans jautājums žurnālistam (-iem)

Vaduguniešiem noteikti vajadzētu uzrakstīt

Mans ieteikums

Iesūtītāja vārds, uzvārds, tālrunis (vēlams)

Atbildes gaidām līdz 15.februārim.

